

QARO ZULFUNG FIROQIDA

Zahiriddin Muhammad Bobur

84
Б-56

409/2

З.М. Бобур

Бобур Зулфия
фирдавсида

2013 й

12.000

9/II - 1754
23.03 - 559 - 21 й
26.04 - 187 - 21
7/IX - 1616 - 21
6/X - 539 - 21 й
20/X - 113 - 21 й
1/XI - 612 - 21
16/XII - 360 - 21 й
2483 - 2488 - 22
12/II - 1687 - 22 у
11/VI - 1999 - 22 у



QARO ZULFUNG FIROQIDA

Zahiriddin Muhammad Bobur

409/2
Зайнеева Ф.К.

TOSHKENT
«ADABIYOT UCHQUNLARI»
2019

UO'K: 821.512
KBK: 84(5O')
B – 56
Bobur, Zahiriddin Muhammad
Qaro zulfung firoqida: g'azallar, ruboiylar, tuyuqlar, to'rtliklar. Zahiriddin Muhammad Bobur. – Toshkent: Adabiyot uchqunlari, 2019. – 120 bet.

ISBN 978-9943-987-70-8

UO'K: 821.512
KBK: 84(5O')

ISBN 978-9943-987-70-8
© Zahiriddin Muhammad Bobur, «Qaro zulfung firoqida». «Adabiyot uchqunlari», 2019-yil.

G‘AZALLAR

* * *

Ochilib ikki sochi, yuziga yoyilmishlar,
Yoruq jahonni ko‘zumga qorong‘u qilmishlar.

Chog‘ir bag‘ir qonidur barcha ishq ahlig‘a,
Zihi alarki, bu maydin dame oyilmishlar.

Ne qilsam, aylama, ey yor, aybkim, menda
Jununu ishqu yigitlik bori qotilmishlar.

Salohqa xirad ahli meni yovuq derlar,
Ko‘rungki, ushbu chechanlar yiroq yongilmishlar.

Ne sud ishqni eldin yoshurmoq, ey Bobur,
Chu holatingni bori olam ahli bilmishlar.

* * *

Xati – binafsha, xadi – lola, zulfi rayhondur,
Bahori husnda yuzi ajab gulistondur.

Iki mengi oyu dog'i yuzu so'zi gulu mul,
Qadi ravonu tani jonu irni marjondur.

Qoshida chinu ko'zida kinu angabin labida,
So'zida zahr va lekin tilida darmondur.

Qoshingg'a ko'p bora olmon, netay, aroliqda,
Yoshim tishing duridin ayru bahri Ummondur.

O'tumni tez etasen har tarafg'a sekretib ot,
Samandi noz inonini bir beri yondur.

Ne nav' vasf qilay surating latofatini –
Ki, husnunga sening, ey ruh, aql hayrondur.

Jafoyu javr agar qilsa, Boburo, netayin,
Ne ixtiyor manga, har ne qilsa, sultondur.

* * *

Za'fdin go'yo mening bu zor jismim noldur –
Kim, oning sharhin demakta xoma tili loldur.

Za'fliq jismim bila bu notavon ko'nglum aro
Dard yor erkanga ushbu egma qaddim doldur.

Men damodam qon yutarmen hajr ayog'idin, netay,
O'zgalarning jomi vasli garchi molomoldur.

Zulfig'a vobastamen, vaslig'a yo'qdur dastras,
Ey xush ul ozodakim, beqaydu forig'boldur.

Ul paridin men nechuk jon eltamenkim, Boburo,
Vasli mushkil, xajri muxliq g'amzasi qattoldur.

* * *

Ko'k vusmada ul oy qoshi go'yo xayoldur,
Yo oy boshida ko'kta ko'rungan hiloldur.

Ne nav' o'xshasun yuziga oftobkim,
Oning zavoli borduru bu bezavoldur.

Og'ziyu ikki zulfu qadi bo'lmasa manga,
Rayhonu sarvu g'uncha ko'rardin maloldur.

Ushshoq oxi yelidin osib topmasun
Qaddingki, husn bog'ida nozik niholdur.

Ko'nglumga dard kelgali xam bo'ldi qomatim,
Qaddim magarki «dard» yonidag'i «dol»dur.

Garchi vafoyu mehoni bilmas mening oyim,
Lekin jafoyu javrda sohibkamoldur.

Har necha beinoyat esa yor, Boburo,
Sen qo'yma xidmatingniyu oni uyoldur.

* * *

Ko'nglumni chu ul pari olibtur,
Devona bo'lurg'a ne qolibtur?!

Bedil ekanimni emdi bilgay,
Chun bir kishi ko'nglini olibtur.

Ko'nglumni olib, tag'ofulin ko'r,
Bilmasga o'zini ne solibtur.

Zulfung cherigini yig'ki, jam'i
Bu fitnadin asru qo'zg'olibtur.

Bobur, necha kun ko'ngulni xush tut,
Bu olam ishi chun munqalibtur.

* * *

Vaslin ul oy manga muhol qilur,
Hajridin meni xastahol qilur.

Bilmayin holatimni ul bemehr,
O'zgalardek meni xayol qilur.

Ol yuzi ko'z yoshimni qon qildi,
Ko'rgach-o'q deb edimki, ol qilur.

Sarfaroz etsa daxr, shod o'lma,
K-oxir ul-amr poymol qilur.

Men kimu zuhdu tavbakim, zohid
Necha andishai mahol qilur.

Tavba ishin buyurma Boburg'a –
Kim, bu ishni o'shal o'sol qilur.

* * *

Mendin o'zga xastalarg'a la'lidin darmon berur,
Men berurmen jonu ul umr o'zgalarga jon berur.

Oshiqi men, ul qilur ag'yorg'a maxbubluq,
Dardmandi men, vale ul o'zgaga darmon berur.

O'qida paykon emas, bir qatra hayvon suyidur,
Yetgach-o'q jonsiz tanimga jon o'shal paykon berur.

Qosh yoshimni xajrida, she'rimni vasfida ko'rung –
Kim, bu yanglig' durru gavhar qaysi bahru kon berur?

Bo'lg'ali qaddig'a moyil vaslidin mahrummen,
Boburo, ul husn naxli bar magar hirmon berur.

* * *

Qaro zulfung firoqida parishon ro'zgorim bor,
Yuzungnung ishtiyoqida ne sabru ne qarorim bor.

Labing bag'rimni qon qildi, ko'zumdin qon ravon qildi,
Nega holim yamon qildi, men ondin bir so'rorim bor.

Jahondin manga g'am bo'lsa, ulusdin gar alam bo'lsa,
Ne g'am yuz muncha xam bo'lsa, seningdek
g'amgusorim bor.

Agar muslixmen, ar mufsid va gar oshiqmen, ar obid,
Ne ishing bor sening, zohid, meningki ixtiyorim bor.

Fig'onim oshti bulbuldin, g'ami yo'q zarra bu quldin,
Base, Bobur, o'shal guldin ko'ngulda xorxorim bor.

* * *

Gul jamolin yopqon ul gulning iki rayhonidur,
G'uncha sirrin ochqon ul ikki labi xandonidur.

Ul musalsal ikki zulfi gul yuzining davrida,
Gul uza ag'nar, magar ul ikkining davronidur.

O'qi zaxmini ko'rub har yon tanimda, el degay –
Kim, bu ko'hi dardning ul lolai nu'monidur.

Sel emasdur yer yuzin tutqon – ko'zumning yoshidur!
Ra'd emasdur ko'kka chirmashqon – ko'ngul afg'onidur!

Lojaram, bo'lg'ay parishonu xavoyi men kibi
Zarra yanglig' kimki bir xurshid sargardonidur.

Ul pari ishqida, Bobur, qo'nglum andoq telbadur–
Kim, sochi zanjiridur, chohi zaqan zindonidur.

* * *

Mening ko'nglumki, gulning g'unchasidek
tah-batah qondur,
Agar yuz ming bahor o'lsa, ochilmog'i ne imkondur.

Agar ul qoshi yosiz bog' gashtin orzu qilsam,
Ko'zumga o'qdurur sarvu ko'ngulga g'uncha paykondur

Bahoru bog' sayrin ne qilaykim, dilsitonimning
Yuzi – gul, zulfi – sunbul, qomati sarvi xiromondur.

Visoli lazzatidin ruh topmog'liq erur dushvor,
Firoqi shiddatida yo'qsa jon bermaklik osondur.

Boshidin evrulur armoni birla o'ldum, ey Bobur,
Mening na'shimni bori ul pari ko'yidin aylondur.

* * *

Agarchi sensizin sabr aylamak, ey yor, mushkildur,
Sening birla chiqishmog'liq dog'i bisyor mushkildur.

Mizojing noziku sen – tundu, men – bir beadab telba,
Sanga xolimni qilmoq, ey pari, izhor mushkildur.

Ne osig' nolayu faryod xobolud baxtimdin,
Bu unlar birla chun qilmoq ani bedor mushkildur.

Manga osondurur bo'lsa agar yuz ming tuman
dushman,
Vale bo'lmoq jahonda, ey qo'ngul, beyor mushkildur.

Visolinkim tilarsen, nozini xush tortg'il, Bobur –
Ki, olam bog'ida topmoq guli bexor mushkildur.

* * *

Ichgucha jomi ajal ko'nglumda ul soqi(y)durur,
To'lg'ucha paymonam ul soqi(y) bila boqi(y)durur.

Bosh ko'tarmon bodadin chun bor ayog'i o'rtada,
Qo'ymon ilgimdin' ayoq chun jilvagar soqi(y)durur.

Egma qaddim ayb qilma qoshi yolar ishqida,
Yangi oydek xam bo'lur gar xud falak toqidurur.

Ul hiloling birla xurshiding sifotin yozg'ali
Muxtasardur filmasal gar charx avroqidurur.

Ishq ila maydin ko'ngulni tutmog'ing ne sudkim,
Dard naf'idur nechukkim, zaqr taryoqidurur.

Turklar xatti nasibing bo'lmasa, Bobur, ne tong,
Boburiy xatti emasdur, xatti sigaoqi(y)durur.

* * *

Yordin ozor ko'nglum ichra behad bordur,
Ey xush ul ko'ngul, anga ne yoru ne ozordur.

Yo'qturur gar yor – yo'qtur toqatu sabru shikeb,
Yor agar bordur, jafoyu javru mehnat yordur.

Necha ko'rsatsam vafoyu mehr, etar javru jafo,
Nechakim men zormen, mendin ul oy bezordur.

Ko'zi hajrida, yuzi yodida, so'zi shavqida,
Xotirim afgoru jismim zoru ko'z xunbordur.

Senda, Bobur, yo'q gunah, yorning itobi kam emas,
Jurmsiz doim itob aylar – ajab dildordur.

* * *

Yuzida ul labi xandon ko'runur,
Sutga ko'p boqsa, bale, qon ko'runur.

Xatti mushkinmudurur gul yuzida,
Yo suman ustida rayhon ko'runur?
Ko'rmagay xotirini jam' o'zga,
Kimga ul zulfi parishon ko'runur.

Ishqni el ne xayol aylabdur,
Asru mushkildurur – oson ko'runur.

Sarv bo'yluq sanaming, ey Bobur,
Rost aytay, so'zi yolgon ko'runur.

* * *

Bahor ayyomidur, dog'i yigitlikning avonidur,
Ketur, soqiy, sharobi nobkim, ishrat zamonidur.

Gahi sahro uzori lola shaklidin erur gulgun,
Gahi sahni chaman gul chehrasidin arg'uvonidur.

Yana sahni chaman bo'ldi munaqqash ranga gullardin,
Magarkim sun'ning naqqoshig'a rang imtihonidur.

Yuzung, ey sarv, jonim gulshanining toza gulzori,
Qading, ey gul, hayotim bog'ining sarvi ravonidur.

Ne yerda bo'lsang, ey gul, andadur chun joni Boburning,
G'aribingg'a tarahhum aylagilkim, andijonidur.

403/2
Jamoa AKU

* * *

To uzuldi ko'nglum ul oy qaddidin afsurdadur –
Kim, uzulgan g'uncha gulning shoxidin pajmurdadur.

Ko'ksum ichra tah-batah qonni bag'ir qilmang xayol –
Kim, aning ishqin yo'lida bir tah Etgan gurdadur.

Husn ko'rmas ko'zlarim, ko'nglum dog'i ishq istamas,
Go'iyokim ko'zlarimdur ko'ru ko'nglum murdadur.

Tan hijobin raf' qil, gar yor vaslin istasang,
Ey qo'ngul, bilkim, aroda hoyil ushbu pardadur.

Bormu erkin ishq elinda, balki olam ahlida
Muncha chog'lig' hasratu anduhkim Boburdadur?!

* * *

Sochiyu qoshiyu ko'zidin boshta havodur,
Ne boshda havo – har birisi boshqa balodur.

Qosh yosi bila ul qora ko'z g'amza o'qini
Ushshoqdin o'zga sorig'a otsa xatodur.

Gar chin desangiz, ko'zi oning ohui Chindur,
Xattini, xato qilmasangiz, mushki Xitodur.

Evrulsam oning boshig'a, topshursam onga jon,
Jonimda havas ulduru boshda bu havodur.

Ishq ichra yoshurg'on yurakim qonini, vahkim,
Bu seli sirishkim bori olamg'a yoyodur.

Bobur desa oyini, ne tong, javru jafoliq –
Kim, husn eli oyini, bale, javru jafodur.

* * *

Chu dod berdi manga shoh yuz umidi vafodur,
Ne sud rashki hasudoki, dod dodi Xudodur!

Ne tong, qotinda agar bo'lsa la'lu dur toshu tufroq –
Ki, ma'dani karamu judu bahri lutfu saxodur.

Agarchi dahr alamidin to'kuldi seli sirishkim,
Valek shah karamidin umidim asru to'lodur.

Yazid eliga ne miqdor g'oziylar qotidakim,
Ul eldur asru yuraksiz, bu xayl asru bahodur.

Adovat odi, muhabbat nishoni qolg'ucha, Bobur,
Aduv xayli Yazidu muhibe oli abodur.

* * *

G‘urbatta ul oy hajri meni pir qilibtur,
Hijron bila g‘urbat manga ta’sir qilibtur.

Maqdur borincha qiluram sa’yi visoling,
To Tengrini, bilmonki, ne taqdir qilibtur.

Taqdirdur ul yonu bu yon solg‘uchi, yo‘qsa,
Kimga qavasi Sanbalu Tatyir qilibtur?

Bu Hind yeri xosilidin ko‘p ko‘ngul oldim,
Ne sudki, bu yer meni dilgir qilibtur.

Sendin bu qadar qoldi yiroq – o‘lmadi Bobur,
Ma’zur tut, ey yorki, taqsir qilibtur.

* * *

Sendek menga bir yori jafokor topilmas,
Mendek senga bir zori vafodor topilmas.

Bu shaklu shamoyil bila xud huru parisen –
Kim, jinsi bashar ichra bu miqdor topilmas.

Ag'yor ko'z olidayu ul yor ayon yo'q,
G'am xori ko'ngul ichrayu g'amxor topilmas.

Ey gul, meni zor etmaki, husnung chamanida,
Ko'zni yumub-ochquncha bu gulzor topilmas.

Bobur, seni chun yor dedi – yorlig' etgil,
Olamda kishiga yo'q esa yor topilmas.

* * *

Qo'y, ey oqil, nasihat so'zlarinkim, dilpisand ermas,
Mening devona ko'nglumga nasihat sudmand ermas.

Necha devona ko'nglumni qilursen nafy, ey oqil,
Agarchi telbadur, bori seningdek xudpisand ermas.

Qilursen talx ayshim komini behuda so'zlardin,
Sarosar so'zlaring zahredur, ey nosihki, pand ermas.

Bo'lubmen bir parining anbarin sochig'a vobasta,
Meni telbaga emdi hojati zanjiru band ermas.

Jahonda ko'p gado garchi lavandatvorliq bordur,
Va lekin, Boburo, hargiz seningdek shah lavand ermas.

* * *

Ul oyning ittifoqi nifoqig'a arzimas,
Ayyomi vasli shomi firoqig'a arzimas.

Bu dahr ichra bistari rohat tilarni qo'y,
Ul farsh chun bu ko'hna ravoqig'a arzimas.

Aysheki o'tti – o'zga ani zikr aylama,
Har nimaiki yitti – so'roqig'a arzimas.

Qilmoq umidu biym ila xidmat shah olida,
Darbonining so'kunchu tayoqig'a arzimas.

Bobur, visolni ne tilarsen, chu hajr bor,
Bir lahza ayshi mehnati boqi(y)g'a arzimas.

* * *

Oldi qo'nglumni, sog'indimkim, manga dildor emish,
Bilmadim, bu nav' mendin ul nari bezor emish.

Oshiq o'lgoch, ko'rdum ul shamshod qaddin yuz balo,
Olloh-Olloh, ishq aro mundoq balolar bor emish!

Iltifot etmasligin boziy xayol aylar edim,
Emdi bildimkim, anga mendin bu yanglig' or emish.

Ul pari ishqida yo'q o'lmoqdin o'zga chorae,
Chun o'zi – qotil, so'zi – muhlik, ko'zi – xunxor emish.

Husn ahli, ey ko'ngul, olam aro ishq ahlining
Ko'nglini soxlar emish, har kimgakim, dildor emish.

Ul vafosiz yordin chekmak ne, ya'ni muncha g'am,
Husn ahli, chunki, Bobur, dunyoda bisyor emish.

* * *

Necha davron g'ussasi bo'lg'ay mening jonimg'a xos,
Koshki o'lsam, dog'i bu g'ussadin bo'lsam xalos!

Ohu vovaylo – surudum, dardu g'am – hamsuhbatim,
Boda – ashkim qoni, kim ko'rdi muningdek bazmi xos?

Gar shikastim bo'lsa sust ag'yordin, ta'n etmangiz –
Kim, shikaetig'a sabab olmosning bordur rasos.

Oshiq o'lg'och, bexudu devona bo'ldum, bilmadim –
Kim, pariruhsoralar ishqiga bu ermish xavos.

Xublarni ko'z ko'rub, qon qildi Bobur bag'rini,
Emdi ko'zdin qon to'karmenkim, budur anga qasos.

* * *

Kim ko'rubdur, ey qo'ngul, ahli jahondin yaxshilig'?
Kimki, ondin yaxshi yo'q, ko'z tutma ondin yaxshilig'!

Gar zamonni nafy qilsam, ayb qilma, ey rafiq,
Ko'rmadim hargiz, netayin, bu zamondin yaxshilig'!

Dilrabolardin yomonliq keldi mahzun ko'ngluma,
Kelmadi jonimg'a hech oromi jondin yaxshilig'.

Ey ko'ngul, chun yaxshidin ko'rdung yamonliq
asru ko'p,
Emdi ko'z tutmaq ne, ya'ni har yamondin yaxshilig'?

Bori elga yaxshilig' qilg'ilki, mundin yaxshi yo'q –
Kim, degaylar dahr aro qoldi falondin yaxshilig'!

Yaxshilig' ahli jahonda istama Bobur kibi,
Kim ko'rubdur, ey ko'ngul, ahli jahondin yaxshilig'?!

* * *

So‘rma holimniki, bo‘ldum burnog‘idin zorroq,
Jism jondin zoru jonim jismdin afgorroq.

Banda taqrir aylay olmon band-bandim dardini,
Yuz temur band o‘lsa, ondin bu erur dushvorroq.

Mastu bexudluq bila umrungni o‘tkarding, darig‘,
Ey ko‘ngul, mundin beri bo‘l bir nima hushyorroq.

G‘aflat uyqusidin uygon – gar tilar bo‘lsang murod –
Kim, yetar maqsadg‘a har kim bo‘lsa ul bedorroq.

O‘lgali yettim, mening jonim g‘amin ye, ey rafiq,
Dahr aro chun yo‘q kishi sendin manga g‘amxorroq.

Kelmas o‘xshar zahmating islohg‘a, Bobur, magar,
Har davokim qildilar, bo‘ldung taqi bemorroq.

* * *

Yor yuzumni ko'rub, dardu g'amim bilsa kerak,
Yuz ko'rub, dardu g'amim chorasini qilsa kerak.

Ey sabo, jonu ko'ngulni o'zining chun qildi,
Ko'ngli birla degasen, joni uchun kelsa kerak.

Vaslini ne qilayin – g'ayrdin ayrilmadi hech,
Yor vasli menga, u ag'yordin ayrilsa kerak.

Vaslining qadrini chun bilmadi bu telba ko'ngul,
Hajrining tig'i oning yuragini tilsa kerak.

Shukr, Boburni bilurmen, degan ermish ul oy,
Lojaram, bandalarin shohlari bilsa kerak.

* * *

Bir pari men telbani husnig'a moyil qilg'udek,
Ko'zum ichra yer tutub, ko'nglumda manzil qilg'udek.

Ko'nglumu ko'zum yuziga volayu hayron bo'lub,
Jonima yuz ming g'amu mehnatni hosil qilg'udek.

Notavon ko'nglumg'a ishqi qayg'uni kelturgudek,
Ayshu ishratni ko'nguldin qayg'u zoyil qilg'udek.

Qilmadi Farhodu Majnun o'zni rasvo men kibi –
Kim, bu nav' ish – ish emastur hech oqil qilg'udek.

Ul pari ishqida Bobur jon berib, ey ahli ishq,
Ishq atvorini ishq ahlig'a mushkil qilg'udek.

* * *

Chiqsa quyosh falakka, sen otqa chiqqaningdek,
Bo'lg'aymu ul seningdek, ul biri tavsaningdek?

Ko'ksumni chunki yording, kirgil ko'ngulgakim, bor –
Ul yora eshigingdek, ko'z anda ravzaningdek.

Gar siym bargi gulni qilsa libos o'ziga,
Bo'lg'aymu, ey gulandom, ko'nglak bila taningdek?

Ul yor hazratinda bisyor yaxshidur g'ayr,
Men xdm yamon emon, lek, yaxshi emon aningdek.

Da'viyi ishq etib, g'ayr, Boburni ayb qilma –
Kim, men edim seningdek, sen bo'lg'asen meningdek.

* * *

O‘zni, ko‘ngul, aysh ila tutmoq kerak,
Bizni unutqonni unutmoq kerak.

Ayshu tarab gulbunig‘a suv berib,
G‘ussa niholini qurutmoq kerak.

Tiyradurur zuhd damidin ko‘ngul,
Ishq o‘ti birla yorutmoq kerak.

Har nimag‘a g‘am yema – g‘am ko‘pturur,
Aysh bila o‘zni ovutmoq kerak.

Qo‘yma mashaqqat aro, Bobur, ko‘ngul,
O‘zni farog‘at bila tutmoq kerak.

* * *

Ko'ngulga bo'ldi ajoyib balo qaro soching,
Shikasta ko'ngluma ermish qaro balo soching.

Boshimg'a chiqti tutun rashkdin qora sochdin,
Ayoqqa tushgali, ey sarvi noz, to soching.

Muyassar o'ldi junun mulki, ey junun axli,
Nisori ashkni emdi bu kun mango soching!

Soching shikastida bordur shikasta ko'ngullar,
Ko'ngullar ochilur, ochilsa ul qaro soching.

Ochildi ko'ngli, chu ochting sochingni, Boburning,
Ne ayb, agar desa dilbandu dilkusho soching!

* * *

O‘lturur garchi meni guftoring,
Tirguzur ul labi shakarboring.

Kuydurur xasratida meni, netay,
Otashin guldek iki ruhsoring.

Ey ko‘ngul, yaxshi iki dunyodin
Bir nazar qilsa sanga dildoring!

Xor ko‘rma g‘amin ul oyningkim,
Budurur furqatida g‘amxoring.

Qildi to gul yuzida zohir xat,
Boburo, bo‘ldi xati bezoring.

Xiradu sabr kelib albatta,
Ishqidin emdi meni qutqoring!

* * *

Olida go'yin ko'rung, ilgida chavgonin ko'rung,
Yuzida zulfi bila go'yi zanaxdonin ko'rung!

Sekretib yeldurganida tavsanig'a ko'z soling,
Yoyqolib yo'l yurusa, sarvi xiromonin ko'rung!

Ul pari maydon aro javlonda yuz ming noz ila,
Orqasinda yuz meningdek zoru hayronin ko'rung.

Ishqida jonni malomat o'qig'a qilmang hadaf,
Qoshining yosini ko'zlang, tiyri mujgonin ko'rung!

Derki, Bobur, iltifot aylay sanga yetgan zamon,
Menga yetgach, qoshida yuz chinu yolg'onin ko'rung.

* * *

Qaysi bir ozorin aytay jonima ag'yorning?
Qaysi bir og'ritqonin qo'nglumni dey dildorning?

Qaysi bir berahlig'ini tolei gumrohning?
Qaysi bir kajravlig'ini charxi kajraftorning?

Qaysi hasrat birla armonin vafosiz vaslning?
Qaysi mehnat birla ranjin furqati xunxorning?

G'urbat ichra, ey ko'ngul, eldin vafo istarni qo'y,
Chun vafosin ko'rmading hargiz diyoru yorning.

Bobur, ul gul javr etar, ag'yordin ne yaxshilig'?
Gulning ozori bu bo'lsa, vah, ne bo'lg'ay xorning?

* * *

Kimki, bo'lg'ay sen kibi olamda dildori aning,
Har qayon azm aylasa, bo'lg'ay Xudo yori aning!

Ko'yidin men azm etarmen – qolg'udektur xotirim,
Xotirimni saxlasa, Tengri nigahdori aning!

Keldim ersa, kelmadi hargiz aning ko'ngliga rahm,
Bordim, ammo bormadi ko'nglumdin ozori aning.

Ul quyoshdin ne asig' chekmak jafoyu javrkim,
Mayli yo'qtur zarrae mehru vafo sori aning.

Borg'ay erdim bosh ila ko'yiga, naylay, Boburo,
Har qachon borsam eshigiga, kelur ori aning.

* * *

Telba ko'nglumkim, sening changingdadur, yod aylagil,
Bir navozish birla ko'nglumni mening shod aylagil!

Ishrat ichra har qachonkim, chang olsang ilginga,
Furqatingda qolgon egri qomatim yod aylagil.

Soz aylab bir nishotangez chang, ey dilrabo,
Benavo ko'nglumni g'am changidin ozod aylagil.

Majlis ichra chang birla tortib ovoz, ey pari,
Sabru hushim juzvu avroqini barbod aylagil!

Changda har kun cholur yoring chu yo'qtur, Boburo,
yerga bosh chalmoq bila o'zungni mu'tod aylagil

* * *

Ne fikrekim, sening fikring emas – ul fikr erur botil,
Ne umrekim, o'tar sensiz – erur ul umr behosil!

Taolalloh, ne ko'zu qoshdururkim, har qachon ko'rsam,
Gahi ko'nglum bo'lur bexud, gahi aqlim bo'lur zoyil.

Jafoyu javr tavridin erursen asru ko'p voqif,
Vafoyu mehr rasmidin bo'lursen asru ko'p g'ofil.

Quyosh yanglig' yuzungga mendururmen volayu hayron,
Yangi oydek qoshingg'a mendururmen oshiqu moyil.

Kechurdung oyu yilni mastu bexudluq bila, Bobur,
Necha g'aflat bila umr o'tkarursen, necha kun oyil!

* * *

Jonimdin o'zga yori vafodor topmadim,
Ko'nglumdin o'zga maxramy asror topmadim.

Jonimdek o'zga jonni dilafgor ko'rmadim,
Ko'nglim kibi ko'ngulni giriftor topmadim.

Usruk ko'ziga toki ko'ngul bo'ldi mubtalo,
Hargiz bu telbani yana hushyor topmadim.

Nochor furqati bila xo'y etmisham, netay,
Chun vaslig'a o'zumni sazovor topmadim.

Bori boray eshigiga bu navbat, ey ko'ngul,
Nechaki borib eshigiga bor topmadim.

Bobur, o'zungni o'rgatako'r yorsizki, men
Istab jahonni, muncha qilib, yor topmadim.

* * *

Sening ishqingda, ey nomehribon, bexonumon bo'ldum,
Demon bexonumon, ovorai ikki jahon bo'ldum.

Labing gar bermasa bo'sa, nechuk jon elta olg'ayman,
Bu yo'ldakim, adam sahrosig'a emdi ravon bo'ldum.

So'rub ul oy labidin, og'zining ramzini angladim,
Bir og'iz so'z bila, ko'rungki, muncha xurdadon bo'ldum.

Nechakim, qoshi yolar ishqida tuzlukni ko'rsattim,
Vale oxir malomat o'qlarig'a-o'q nishon bo'ldum.

Kular erdim burun Farhodi miskin dostonig'a,
Bu Shirindurki, oning birla-o'q hamdoston bo'ldum.

Visoling davlatig'a yetmasam Bobur kibi, ne tong –
Ki, hajring mehnatida asru zoru notavon bo'ldum.

* * *

Xazon yafrog'i yanglig' gul yuzung hajrida sarg'ardim,
Ko'rub rahm aylagil, ey lola ruh, bu chehrai zardim.

Sen, ey gul, qo'ymading sarkashligingni sarvdek hargiz,
Ayog'ingg'a tushub, bargi xazondek muncha yolbordim.

Latofat gulshanida gul kibi sen sabzu xurram qol,
Men archi dahr bog'idin xazon yafrog'idek bordim.

Xazondek qon yoshim, sorig' yuzumdin el tanaffurda,
Ba har range, bihamdillah, ulusdin o'zni qutqordim.

Ne tole'dur mangakim, axtari baxtim topilmaydi,
Falak avroqini har nechakim daftardek axtardim.

Ulusning ta'nu ta'rifi manga, Bobur, barobardur,
Bu olamda o'zumni chun yamon-yaxshidin o'tkardim.

* * *

G'ayr toshi zaxmidin dardimni izhor etmadim,
Ichtagi pinhon g'amim toshtin namudor etmadim.

Qondin elga yoydi tifli ashk sirrimni mening,
Chunki men ul yoshni hargiz sohibasror etmadim.

Yuzi xurshidi, tishi durridin ayru jismda
Qolmadi bir zarra yerkim, tishdin afgor etmadim.

Kelmadi ko'nglumga ishqining sururu davlati,
To o'zumni mehnatu g'amg'a sazovor etmadim.

Toleimdin ne osig', Bobur, fiyunu nolakim,
Uyquluq baxtimni bu un birla bedor etmadim.

* * *

Oyog'in o'psam, yetishgay arsh tog'ig'a boshim,
Dast bergay davlatim, gar tutsa ilgim mahvashim.

Qo'ymog'umdur etaging ketsam ilikdin har necha,
Bormog'umdur ostoningdin agar borsa boshim.

O'tti el bo'lmoqdin ul yosh, men qarig'um ishqida,
O'lganim yaxshi bu nav' ar o'tsa ellikdin yoshim.

Do'stlar, ko'nglumdagin qabrim toshig'a yozg'asiz,
Toki birdek bo'lg'ay ul oy ishqida ichu toshim.

Yor iti, qichqirma gar Bobur desa holin sanga,
Naylayin, bu g'urbat ichra sendin o'zga yo'q kishim.

* * *

Ne xush bo'lg'ayki, bir kun uyquluq baxtimni uyg'otsam,
Kechalar tori mo'yidek beliga chirmashib yotsam.

Gahi guldek yuzini ul shakar so'zlukning islasam,
Gahi shakkar kibi ul yuzi gulning la'lidin totsam.

Qani Shirin bila Layliki, sendin noz o'rgansa?
Qani Farhodu Majnunkim, alarg'a ishq o'rgatsam?!

Yoruq kunduz, qorong'u kechada anjum kibi bo'lg'ay,
Chekib gar oh dudini, ko'ngul o'tini tutratsam.

Ko'zum ravshanlig'ida bo'lg'ay, ey Bobur, base kamlig',
Agar qoshi bila yuzin hilolu kunga o'xshatsam.

* * *

Hajr aro ishrat ayog'in bormu no'sh aylar chog'im,
Sensizni yurub ayoq ichkuncha sinsun oyog'im!

Ishq bemorimenu sen husnunga mag'ruru mast,
Men nechun bormay o'zumdinkim, dame yo'qtur sog'im.

Dog'lar qo'ydum diramlar kibi ko'ksumni yorib,
Ne osig'kim, yorg'a tushmas qabul ul yormog'im.

Dast bermas vaslu kelmas yoru rahm etmas, ne sud?
Bormog'im bo'g'zumg'a eltib, bormog'im yolbormog'im.

Istaram, ey ishq, mendin qolmag'ay nomu nishon,
Tufroq et jismimni, dog'i yelga bergil tufrog'im!

Ko'zlarimdin borg'ali yoshim tanim bo'ldi nizor,
Bilmadim, ul yosh ekandur, Boburo, mening yog'im.

* * *

G'urbatu hijrong'a qoldim, oh, ul jon ilgidin,
Jong'a yettim emdi g'urbat birla hijron ilgidin.

Ko'rsatur gah tig'u gah o'q – holatimni bilmayin,
Ne balolar ko'radurmen yori nodon ilgidin.

El fig'onimdin bajonu men bu jondin, ey ajal,
Qil xalos elniyu meni jonu afg'on ilgidin.

Bobur, ul oy hajrida ishing base dushvor edi,
Shukrkim, qutqardi o'lum seni oson ilgidin.

* * *

Yana ko'z uyida ma'vo qilibsen,
Ko'ngul koshonasida jo qilibsen.

Yana savdoi zulfungdin, nigoro,
Meni oshuftayu shaydo qilibsen.

G'aming yo'q jon agar bersam g'amingda,
O'zungni muncha beparvo qilibsen?!

Qoshingdin meni o'qdek tashlar uchun,
Yangi oydek qoshingni yo qilibsen.

Ko'zumdin yoshunub, ey bahri altof,
Ko'zumning yoshini daryo qilibsen.

Sog'inmas jannat ul-ma'voni Bobur,
Aning ko'nglida to ma'vo qilibsen.

* * *

Ne vafo umrumda ul jonu jahondin ko'rgamen,
Kim vafo jondin ko'rubturkim, men ondin ko'rgamen?!

Ko'z yo'lidin ul pari husnin nazar aylar edim,
Qon yoshim ul yo'lni tutti, emdi qondin ko'rgamen?!

Yo Rab, ul kun shum tole'din manga bo'lg'aymukim,
Jonima orom ul oromijondin ko'rgamen?

Ko'z ko'rar, lekin solur meni balog'a bu ko'ngul,
Bu baloni necha chashmi xunfishondin ko'rgamen.

Bartaraf qilg'il vafo istarni eldin, Boburo,
Ul g'alatdurkim, vafo ahli jaxondin ko'rgamen.

* * *

Takalluf har necha suratda bo'lsa, ondin ortuqsen!
Seni jon derlar, ammo betakalluf jondin ortuqsen!

Parining husn ichra garchi oti benihoyatdur,
Meni devona qoshimda va lekin ondin ortuqsen!

Pari bu husn birla ko'rsa yuzungni, bo'lur telba,
Seni ta'rif etar, lekin sifat qilgondin ortuqsen!

Qadam ranjida qil ko'nglum uchun, ey yorning o'qi,
Mening bu notavon ko'nglumga chun darmondin
ortuqsen!

Iqomat chunki qilding, Boburo, ul hur ko'yida,
Maqoming ravzadin avlo, o'zung rizvondin ortuqsen!

* * *

Bu yanglig‘ bilsam erdi hajrning muhlik qaro shomin,
Berurmu erdim o‘lguncha ilikdin vasl ayyomin?!

Jahonda ayshu ishratdin ko‘ngul orom topqaymu,
Kishi to ko‘rmaguncha yonida mahvash diloromin?

Ko‘ngulda hasrati ul oyning og‘zining chu behaddur,
Ko‘ngul go‘yoki mundindur tutubtur g‘uncha andomin.

Masih anfosi yanglig‘ jon berur farsuda jismimg‘a,
Sabo keltursa nogah hajr aro ul yor payg‘omin.

Muvofiq yorlar birla bu damni xush kechur, Bobur,
Na uchunkim, kelur damg‘a bo‘la olmas kishi zomin.

* * *

So'zlab ul la'li shakarxoni shakarrez etasen,
Ochib ul zulfi sumansoni dilovez etasen.

Gah qoshing sekretibu goh, ko'zung o'ynatib,
Ne balo fitna mening jonima angez etasen.

Suv kibi tig'ing chekib, tund samandingni minib,
yeldurub har sorig'a, mening o'tum tez etasen.

Ko'zlaring hajrida bemormenu boqmaysen manga,
Meni og'riqqa magar yoqqali parhyez etasen?

Hajr shomi mehnatidin qutula olmay chu sen,
Boburo, har nechakim o'zni saharxez etasen.

* * *

Xurshid yuzung birla bu kun, ey maxi tobon,
Da'vo gar etar bo'lg'usi kun, so'ngra pushaymon.

Sen gul kibi to g'amzadasen husnunga mag'rur,
Bulbul kibi men g'amzadamen husnunga hayron.

Gul yuzung erur lola, vale, lolai xudro'y,
Tor og'zing erur g'uncha, vale, g'unchai xandon.

Gohi qulog'ing to'lg'adi, gah yuzunga keldi,
Zulfungni yig'ishturki, base bo'ldi parishon.

Chun bo'ldi sochi torig'a jon rishtasi payvand,
Bobur, ko'ngul uzmak sochidin emdi ne imkon?!

* * *

Qadu xating bila ko'zu yuzung, ey sarvi siymintan,
Biri sarvu biri rayhon, biri nargis, biri gulshan.

Hadisu la'lu raftoru jamolingdin erur har dam
Tilim go'yo, so'zum rangin, ko'shul xurram,
ko'zum ravshan.

Meni madhushu miskin, naylay, ul sho'xi balo birla,
Men asru bedilu bexud, ul asru purdilu purfan.

Falak javru jafosidin, ul oy dardu balosidin
Chekarmen nolayu afg'on, qilurmen giryayu shevan.

Baloi ishqu yolg'uzluq, dag'i hijronu g'urbatda
Otim – Majnun, kishim – mehnat, ishim – zori,
yerim – gulxan.

O'qung birla xayoling, dardingu mehringga Boburdek,
Tanim – manzil, ko'zum – maskan, ko'kus – ma'vo,
ko'ngul – maxzan.

* * *

Ishq elining ohidin ul sarv qad xam bo'lmasun,
G'am yelidin ul muanbar zulf darham bo'lmasun.

Ko'p jafoyu javr ko'rduk, ey quyosh, hajring kuni,
Boshimizdin soyai sarvi qading kam bo'lmasun!

Dahri dundin tegmasun ozor nozik jismingga,
Dahr ahlidin muborak ko'nglungga g'am bo'lmasun.

Olam ahli birla olamdin manga sensen g'araz,
Zoti poking bo'lmasa, olamda odam bo'lmasun!

Gar havodorim erursan, ey sabo, arz aylakim,
Ul yuzi gul sarv har xas birla hamdam bo'lmasun.

Garchi oshiq lozimi olamda rasvoliqturur,
Ishq aro Bobur kibi rasvoi olam bo'lmasun!

* * *

Tushumda chun quyoshdek orazingni ko'rdum o'trudin,
Tilarmen to qiyomat ochmag'aymen ko'zni uyqudin.

Sening vaslingdin ayru tushgali borg'on sori ortar
Tahassur – orqadin, mehnat – yonimdin, hajr – o'trudin.

Ko'nguldin qati ummid ayladim ul vaqtkim, bildim,
Kesildi rishtai jondin, osildi tori gisudin.

Tiya olmon yig'ini ko'rgach ul yoshni, vale, ul ham
Ko'zum yoshini ko'rgach, asray olmas o'zni kulgudin.

Ko'zum yoshiki, yemruldi shikebu sabr uyi ondin,
Ziyonlar sanga, ey Bobur, bu yanglig' bilmadim sudin.

* * *

Quyoshim har sorig'a azm kilsa, zarrae qolmon,
Ne uchunkim, agar ayrilsam ondin, kun ko'ra olmon.

Oningdek bo'lmisham hayron quyosh yanglig'
yuzungakim,
Quyoshdek nayzalar tegsa ko'zumga, ko'z ola olmon.

Agarchi yor ishki notavon ko'nglumga o't soldi,
Vale, men notavon ul yor ishqida ko'ngul solmon.

Ibodat vaqti bo'lsa, har necha mehrob o'trumda,
Qoshin naqshin tasavvur qilmag'uncha yerga
bosh cholmon.

Iroqu Fors gar yetsa, sening bu she'ring, ey Bobur,
Ani hifz etgusi Hofiz, musallam tutqusi Salmon.

* * *

Mening qo'nglumni har dam og'ritib, parvoe qilmaysen,
Sen, ey bedard, naylaykim, ko'ngul dardini bilmaysen.

Ne bilgaysen mening dardu g'amim har soatu har dam –
Ki, husn usruklugidin oyu yil, ey oy, oyilmaysen.

Vafo maktubi birla g'amza o'qin hech yozmaysen,
Jafo rasmiyu javr oyinini hargiz yongilmaysen.

Qotilma, ishq eli holin chu bilmassen, manga, ey shayx,
Ne bilgaysenki, hargiz bu jamoatqa qotilmaysen.

Bo'lubtur ishqing ichra garchi xasdek jismi Boburning,
Vale, ne foydakim, xascha chog'liq ko'zga ilmaysen.

* * *

Jamoling vasfini, ey oy, necha eldin eshitgaymen,
Ne kun bo'lg'ay, visolingg'a meni dilxasta yetgaymen!

Tarahhum yuzidin yuzungni ko'rmakka buyurg'aysen,
Xush ulkim, orazingni ko'rgamen, so'zung eshitgaymen!

Itingdurmen, soching zanjirini bo'ynumg'a mahkam qil –
Ki, vodiyi firoqing ichra qo'rqarmenki, yitgaymen.

Tarahhum qilmasang yo boqmay, istig'no bila o'tsang,
Tazarru' qilg'amen yo yig'lag'aymen – o'zga netgaymen?!

Muyassar bo'lmasa boshimni qo'ymog'lig' ayog'ig'a,
Boshimni olib, ey Bobur, ayoq yetgancha ketgaymen!

* * *

Bu kecha kulbamg'a keldi ul quyoshim yoshurun,
Qarnlarda kelmadi hargiz muningdek kechqurun.

Og'zidek tor fursati vasli, vale, hajri tuni
Ul muanbar sochi yanglig' ham qorong'u, ham uzun.

To xayoli orazing tushti ko'ngulga, ey quyosh,
Bo'ldi ko'nglum bir yonar o'tu so'ngaklarim – o'tun.

Bo'ldi ko'nglumda girih hasrat o'ti tor og'zidin,
Bor magar jismim mening toru ko'ngul anda tugun.

Olg'ali jonimni hijrong'a havola qildi yor,
Qo'yma hijrong'a, ajal, jonimni ol, Tengri uchun!

Sarvdek qaddi firoqida fig'onimdur baland,
Gul kibi ruhsori hajrida yoshimdur lolagun.

Ishq ila devonalig'da bo'lmisham sohibkamol,
Ishq ahli, emdi Boburni degaysiz zufunun.

* * *

Shoxi gulu nastaran yod berur bo'yidin,
Atrni mushki Xo'tan kasb qilur mo'yidin.

Gul – yuzidin munfail, sarv – qaddidin xijil,
Rang olur muttasil lolayu gul ro'yidin.

Jong'a qilur yuz sitam, ko'ngluma yuz oncha ham,
Ko'z oqizur jo'yi g'am sho'xi balojo'yidin.

Ravzag'a gar yetgamen, onsiz ani netgamen?
Mumkin emas ketgamen ul qaro ko'z ko'yidin.

Garchi qilur yuz karam, vasli etar muhtaram,
Lek, base, qo'rqaram, Bobur, oning xo'yidin.

* * *

Qayong'a borsang, itingmen, o'zumni yetkuroyin,
yetishmasam sanga, boqib duo qilib huroyin.

Yuzum bo'sag'ashta sursam – ne yaxshi ayshdurur,
Inoyat et, eshigingda bu ayshni suroyin.

Firoqing ichra yig'idin nechuk yig'ay o'zni,
Yoshim bosh urdi jahong'a, ne nav' yoshuroyin.

Necha tag'oful etib, menga boqmay yurar ul,
Necha tazarru' etib, men anga boqib turoyin.

Quyoshg'a zarra nazar solmag'ay sevunmakdin,
Qutulsa g'am tunidin, ko'rsa yona Bobur oyin.

* * *

Necha husn ahlidin, mahzun ko'ngul, ozor topqaysen?
Necha gulchehralardin bag'ring ichra xor topqaysen?

Necha ishqu firoqu rahmsiz ag'yor ilgidin
O'zungni xoru jonni zoru ko'z xunbor topqaysen?

Necha maqdur borincha aning royicha borg'aysen?
Necha borg'on soyi o'zungni bemiqdor topqaysen?

Tanimg'a nechakim nazzora qilsang, dog' ko'rgaysen,
Ko'ngulda har nechakim istasang, ozor topqaysen.

Bu mahvashlarg'a ko'nglung bermag'ilkim,
asray olmaslar,
Ko'ngulni asrag'il, bo'lg'ayki, bir dildor topqaysen.

* * *

Xating bila yuzungu kokulung sening, ey jon,
Biri – binafsha, biri – yosuman, biri – rayhon.

Takallum aylarida tiliyu tishiyu labi,
Biri – aqiqu biri – injuyu biri – marjon.

Ko'ngulni zoru meni xoru tanni tor etgan
Biri – jafoyu biri – g'urbatu biri – hijron.

Tanu ko'ngul bila ko'z vaslu nozu husni uchun
Biri – harobu biri – volayu biri – hayron.

Tamomi umrida Boburg'a uch so'z aytibtur:
Biri – so'kunchu biri – qattiqu biri – yolg'on.

* * *

Necha la'lingdin mening bag'rim to'la qon qilg'asen?
Xotirimni necha zulfungdek parishon qilg'asen?

Necha yetkurgaysen el boshini ko'kka mehr ila,
Necha meni javrdin yer birla yakson qilg'asen?

Ko'ngluma dashnomu ta'ning ulcha maqdur etgasen,
Jonima bedodu zulmung ulcha imkon qilg'asen.

Manga bormoq mushkilu kelmak sanga osondurur,
Ushbu mushkilni manga, yo Rab, sen oson qilg'asen.

Demagay axsant lafzin, Bobur, ul yoring sening,
Nechakim Hasson kibi o'zni suxandon qilg'asen.

* * *

Keldi ul vaqtki, boshimni olib ketgaymen,
Olam ichra ayog'im yetganicha yetgaymen.

Istaram o'zni aziz elga ko'runmasliktin,
Necha o'zumni ulus ko'zida xor etgaymen?

Xalq yuz javr ila ishlar buyurur, kosh elning
Ne yuzin ko'rgamenu ne so'zin eshitgaymen!

Har sori borsa bu devona ko'ngul, ayb etma,
O'yla devona emaskim, ani berkitgaymen.

Dema Boburga netarsen, bosh olib ketmak ne?
Tengrining xosti mundoq esa, men netgaymen?

* * *

Bu g'amdamenki, ishim fikrini ne nav' etayin?
Ne yerda sokin o'lay, ne qilay, qayon ketayin?

Ne dayrdin eshigim ochilur, ne masjidtin,
Necha eshikdin eshikka gado kibi yetayin?

Jahon eli bila guftu shunud qilmasmen,
Necha so'zumni deyin, necha qattiq eshitayin?

Dema ne bo'ldi ishing, fikr qilg'il, ey Bobur,
Ne bo'lsa, ul bo'lur erkin ishim, ne fikr etayin?

* * *

G‘ayrg‘a necha vafo qilg‘aysen?
Jonima necha jafo qilg‘aysen?

Bexato elga otib g‘amza o‘qin,
Bizga yetganda xato qilg‘aysen.

Ko‘rmagaysen alamu dard yuzin,
Dardima, eyki, davo qilg‘aysen!

Tilaram sarvi ravoning ravishin,
Tilagim, kosh, ravo qilg‘aysen.

Bobur, ul umr seni so‘kkan uchun,
Umr borincha duo qilg‘aysen.

* * *

Sendin nafase murod topmon,
Ishqingda ko'ngulni shod topmon.

Ishq ahlig'a iltifot ko'rmon,
Husn ahlida e'tiqod topmon.

Qilsam sanga har necha tazallum,
Faryodu fig'onki, dod topmon!

Faryodki, derga ishq rozin,
Bir kishini e'timod topmon.

Qoshing g'ami sharhini yozarg'a
Ko'z qorasidek midod topmon.

Men banda juz inqiyod bilmon,
Sen shohda juz inod topmon.

* * *

Xush ulki, yona muborak yuzungni ko'rgaymen,
Yuzum bila qadaming gardini supurgaymen.

Demaki, javr kelur sanga yor ko'rmaktin,
Meni ne qo'rqutasen, har ne kelsa ko'rgaymen.

Gahi jafoyu gahi javr etib yuz evrulasen,
Men ul emonki, bular birla yuz evurgaymen.

Necha firoq xumori aro azob chekay,
Qachon visol mayidin dame usurgaymen?

Firoq o'tida ovunsam chog'ir bila, ne ajab,
Magar bu suv bila ul shulani o'churgaymen.

Demish meniki itim, Xayrkulpanda ko'rgumdur,
Necha bu va'da bila, Boburo, yugurgaymen.

* * *

Kelki, sensiz tobakay maqtuli hijron bo'lg'amen?
Chorae qilkim, sening ollingda qurbon bo'lg'amen!

Ey xush ulkim, turg'asen kelib ko'zum o'trusida,
Men tikib ikki ko'zum yuzungga, hayron bo'lg'amen.

Necha sensiz dardu g'am bo'lg'ay mening
ko'nglumda jam',
Necha zulfung ishtiyoqidin parishon bo'lg'amen?

Ko'yung ichra gar saqar bo'lsa, maqar jannatcha bor,
Jannat o'lsa gar makon, sensiz ne imkon bo'lg'amen?!

* * *

Bayaknogah ko'zumga uchrab o'tru,
Meni devona qilding, ey pariro'.

Jahonda har kishiga bor murode,
Mening yo'qtur murodim sendin ayru.

Magar uyquda yuzush ko'rgay erdim,
Vale, xajringda ko'zdin uchti uyqu.

Iki soching bila yuzung quyoshin
Kechalar yod etarmen tongga tegru.

Tarahhum aylakim, bechora Bobur
Sening ishqingda bo'ldi zor asru.

* * *

Charxning men ko'rmagan javru jafosi qoldimu?!
Xasta ko'nglum chekmagan dardu balosi qoldimu?!

Meni xor ettiyu qildi muddaiyni parvarish,
Daxri dunparvarning o'zga muddaosi qoldimu?

Meni o'lturdi jafoyu javr birla ul quyosh,
Emdi tirguzmak uchun mehru vafosi qoldimu?

Oshiq o'lg'ach, ko'rdum o'lumni o'zumg'a, ey rafiq,
O'zga ko'nglumning bu olamda harosi qoldimu?!

Ey ko'ngul, gar Bobur ul olamni istar, qilma ayb,
Tengri uchun de, bu olamshshg safosi qoldimu?

* * *

To olg'ali ko'shlumni ul yuz bila ul gisu,
Kunduz manga ne orom, kecha menga ne uyqu!

Har yong'aki azm etsam, yonimda borur mehnat,
Har soriki yuzlansam, o'trumg'a kelur qayg'u.

Yuz javru sitam ko'rgan, ming mehnatu g'am ko'rgan,
Osoyishi kam ko'rgan mendek yana bir bormu?!

Ul yuzi quyosh qajri, bu sa'b balo dardi,
Ko'nglumga urubdur o't, holimni qilibdur su(v).

Har nechaki muhlikdur, dardingni dema elga –
Kim, yig'lamog'ing, Bobur, bu elgadurur kulgu.

* * *

Sochining savdosi tushti boshima boshtin yana,
Tiyra bo'ldi ro'zgorim ul qaro qoshtin yana.

Men xud ul tifli parivashg'a ko'ngul berdim vale,
Xonumonim nogahon buzulmag'ay boshtin yana.

Yuz yamonlig' ko'rub ondin, telba bo'ldung, ey ko'ngul,
Yaxshilig'ni ko'z tutareen ul parivashtin yana.

Tosh urar atfol meni, uyida forig' ul pari,
Telbalardek qichqirurmen har zamon toshtin yana.

Oyog'im yetgancha Boburdek ketar erdim, netay,
Sochining savdosi tushti boshima boshtin yana.

* * *

Ko‘zumda muttasil ul egma qosh kerak bo‘lsa,
Qoshimda ko‘z yorug‘i ul quyosh kerak bo‘lsa.

Sujud vaqtida mehrob bo‘lmasun hargiz –
Ki, bosh qo‘yarda o‘shal egma qosh kerak bo‘lsa.

Habib ishqida boshdin kech, ey ko‘ngul, yo‘q esa
Bu yo‘lg‘a qo‘yma oyoq sanga bosh kerak bo‘lsa.

Qo‘yub oyog‘iga bosh, so‘rsa la’lidin har kim,
Boshig‘a tufroqu og‘zig‘a tosh, kerak bo‘lsa!

Sening bila bori el noxush o‘lsa, ey Bobur,
Ne bo‘lg‘usi sanga ul yori xush kerak bo‘lsa?

* * *

Kim ko'rar xurshidni ul mohsiymo bo'lmasa?!
Kim so'rar shakkarni ul la'li shakarxo bo'lmasa?!

Gul tikandur ko'zlarimga ul yuzi guldin yiroq,
Sarv o'qtur bag'rima ul sarvi bolo bo'lmasa.

Jannat ul-ma'voni, ey zohid, netay men zorkim,
Istaram ko'yidin o'zga manga ma'vo bo'lmasa.

Tiymag'il devona ko'nglumniki, rasvo bo'lma deb,
Oshiq o'lg'aymu edi ul telba, rasvo bo'lmasa?!

Gar boshingni kessalar ishqida, ey Bobur, sening,
Yordin ko'nglung, kerakkim, o'zga kato bo'lmasa.

* * *

Jonima o't soldi ul ruhsorai zebo yana,
Ko'ngluma ul zulf bo'ldi moyai savdo yana.

Ko'rsatib ruhsoru zulfin ul paripaykar manga,
Jonu ko'nglumni qilibtur volayu shaydo yana.

Yor ko'yindagi tom sensen menga pushtu panoh,
Soyai lutfungni sol, chun sanga keldim to yana.

Shodlig'niyu farog'atni qo'yub, oshiq bo'lub,
Mehnatu g'amni qilib men o'zuma paydo yana.

Yorg'a qulmen degach, Boburni rasvo ayladi,
Tengri mendek bandasini qilmasun rasvo yana.

* * *

O'lum uyqusig'a borib, jahondin bo'ldum osuda,
Meni istasangiz, ey do'stlar, ko'rgaysiz uyquda.

Nekim taqdir bo'lsa, ul bo'lur tahqiq, bilgaysiz,
Erur jangu jadal, ranju riyozat barcha behuda.

O'zungni shod tutqil, g'am yema dunyo uchun zinhor –
Ki, bir dam g'am yemakka arzimas dunyoi farsuda.

Zamona ahli ichra, ey ko'ngul, oyo tonilg'aymu
Seningdek dardpaymoyu meningdek dardpaymuda?

Ulusdin tinmadim umrumda hargiz lahzae, Bobur,
Magar o'lsam bu olam ahlidin bo'lg'aymen osuda.

* * *

Xating aro uzoring sabza ichinda lola,
Ul chashmi purxumoring loladag'i g'azola.

Barcha parilar, ey jon, girdingda zoru hayron,
Go'yo erur namoyon oy tegrasida hola.

Mehru vafoni, ey yor, ko'p ko'rdi sendin ag'yor,
Javru jafoni bisyor qilding manga havola.

Hajringda, ey pariro', ko'zumdin uchti uyqu,
H.ar kecha tongg'a tegru ishimdur ohu nola.

Yuz safhasinda xatlar yoshdinki, har taraf bor
Ishqingda Bobur aylar bu nav' yuz risola.

* * *

Hajr o'lturdi meni, anglasam erdi muncha,
Do'stlar, yordin ayrilmas edim o'lguncha.

Zohido, do'zax o'tidin meni ne qo'rqutasen,
Hajr o'ti qoshida ko'rmasmen ani uchquncha.

Ul quyosh mehrini bir zarra manga ko'rguzmas,
Kavkabi ashk to'kub, bo'lsam agar garduncha.

Husnda ortuq agar bo'lsa yuzi Laylidin,
Men taqi bormen aning ishqida yuz Majnuncha!

Rindlar ollida hayvon suyini ko'p o'kasen,
Ey Xizr, bormu ekin ul suv mayi gulguncha?

Boburo, she'ringga gar solsa quloq ul shohing,
Bo'lg'usidur so'zunga qadr duri maknuncha.

* * *

Qoshiyu qaddiyu og'zin ul moh
Ko'rsatmasa manga, naylayin, oh!

Tutgum sochini yuzun ko'ray deb,
Tun uzunu men g'arib gumroh.

Qaddi bila ikki zulfu og'zi
Jonimg'a balo bo'lubtur, Olloh!

Xoh ista ko'ngulni, xoh qovla,
Chun sensen bu ko'ngulga dilxoh.

El bilmasa holatim, bilur yor,
Holimdin erur Xudoy ogoh.

Kobul sori gar azimat etsang,
Qurbon qilay o'zni sanga, ey shoh!

Bobur, yana o'tluq oh chekting,
Kuydurmasun elni oh nogoh!

* * *

Bo'lmadim umrumda bir dam xotiri xurram bila,
Gar iliktin kelsa, bir damni kechurmang g'am bila.

Necha bo'lg'ay yor hijroniyu davron mehnati,
Naqdi umrum, ohkim, o'tti g'amu motam bila.

Zohir o'lg'ay har nafas bir tun sochingning hajrida
O'tluq ohim dud yanglig' chiqsa pechu xam bila.

Ey ko'ngul, tokim ko'rubmen ul paridin iltifot,
Ixtilot etmak manga yoqmas bani odam bila.

Qat' etib Bobur boridin chun sanga kelturdi yuz,
Bok emas yakro'y bo'lsa jumlai olam bila.

* * *

Necha rasvo bo'lg'amen ishq ichra shaydolig' bila?
Hech kishi ko'rmaydurur oshiq bu rasvolig' bila.

Har nechakim tuttum o'zni porsolig' tavrida,
Bo'ldum oxir shuhrai ofoq shaydolig' bila.

Menki hijroningda qon yutmoq bila mu'todmen,
Manga yo'qtur hech nisbat ayshu sahbolig' bila.

Shayx she'rim man' etar yetmay balog'at lutfig'a,
Naylagay, yo Rab, kishi bu piri nobolig' bila?!

Boburi bedilni ishqi telbaratsa, ne ajab,
Chunki hargiz rost kelmas ishq donolig' bila.

* * *

Soqiy, erur ishrat chog'i, afsurda bo'lma day bila,
Uttek chog'ir keltur, dag'i suhbat tutoshur may bila.

Keltur sharobi nobni, omoda qil asbobni,
Xush tut shabi mahtobni, chun bordur ul oy bila.

Davron g'amin barbod qil, ishrat uyin obod qil,
Jonu ko'ngulni shod qil ovozi changu nay bila.

Majlisda bordur sarbasar may nash'asidin sho'ru shar,
Borini mastu bexabar qil jomi paydarpay bila.

Hamdard yore qonikim, bir g'amgusore qonikim,
Abri baqori qonikim, Bobur kibi yig'lay bila.

* * *

Ulki yillar-oylar o'tkargay g'amu motam bila,
Shodu xurram bo'lmag'ay Navro'z tega, bayram bila.

Ulki davronning ayog'idin damodam qon yutar,
Nash'a topmas, gar ichar har davr jomi Jam bila.

Dema, ey hamdam, diyoru yor so'zinkim, mening
Ulfatim yo'q olam ahli birla, bal olam bila.

Sendin ayru naylagaymen iyd ila Navro'zni,
Oyu yil xushtur sening birla agar bo'lsam bila.

Tortib afg'on, oh urub hijronda, Bobur, yig'lasang,
Navha tuzgay bazmi g'am ahli bu zeru bam bila.

* * *

G‘urbatqa soldi charx meni yuz jafo bila,
Yod ayla men g‘aribni gohi duo bila.

Behad vafoyu mehr sanga ko‘rsatib edim,
Sen ham sog‘ing‘asen meni mehru vafo bila.

Chun qildi meni ul buti Chin zoru mubtalo,
Inshm mening qolibturur emdi Xudo bila.

Ko‘rmon faraxni bir dam agar andin ayrumen,
Bilmon alamni, bormen aning birla to bila.

Ul sarvg‘a karam qilibon yetkur, ey sabo,
Bobur niyozini yer o‘pub xo‘b ado bila.

* * *

Xush ulkim, yordin qat' aylabon tarki diyor etsa,
Jahon kezmak ila beqaydlig'ni ixtiyor etsa.

Aningdek bo'lsakim, aslo tafovut bo'lmasa paydo:
Agar bu dahri dun xor aylasa, gar e'tibor etsa!

Jafodur jong'a bo'lmog'lig' muqayyad olam ahlig'a,
Xush ul ozodakim, elning arosidin kanor etsa!

Kishining jonig'a dushman, balodur boshig'a bu el,
Agar boshin tufayl aylab va gar jonin nisor etsa!

Diyoru yordin Bobur jafoyu javr ko'p ko'rdi,
Xush ulkim, yordin qat' aylabon tarki diyor etsa.

* * *

Ulki, manga yori dilnavoz ko'rundi,
Javrni ko'rsatti ko'pu oz ko'rundi.

Bo'ldi boshim past poybo'sida oxir,
Garchi burun asru sarafroz ko'rundi.

Sening uchun ulki, bosh o'ynamadi hech,
Sanga ajoyibki, ishqboz ko'rundi.

Ishq borida salohu tavbayu taqvo –
Borchasi, tahqiq bil, majoz ko'rundi.

Dushmani jon o'ldi, ne qilay, sanga, Bobur,
Ulki, manga yori dilnavoz ko'rundi.

* * *

Ne chamanda sarv bor ul qomati ra'no kibi,
Ne guliston ichra gul bor ul ruhi zebo kibi.

Ne jafo tavrida bor dunyoda ul bemehrdek,
Ne vafo bobida bor olamda men shaydo kibi.

Donai xoli Masihoso labining ustida,
Notavon jonimg'a bo'ldi moyai savdo kibi.

Aylasam ko'yida ma'vo, naylayin jannatnikim,
Bor manga ul xur ko'yi jannat ul-ma'vo kibi.

Bazm aro, ey do'stlar, ne mayki, qon ichmakdurur,
Soqie gar bo'lmasa ul sho'xi bazmoro kibi.

Minsa abrash ul quyosh kuymay netaykim, Boburo,
Meni kuydurmakka yeldur markab, o'tdur rokibi.

* * *

Qadi shoxi guldek nigorim qani?
Labi g'unchadek gul'uzorim qani?

Ne tong, yuz nigor o'lsa qon yosh bila –
Ki, ul yuzi gul yosh nigorim qani?

Qaro kechalarda ko'zum yorutur,
Ushal sham'i shabhoi torim qani?

Yarim kechalar kelur erdi burun,
Bu tun kelmadi, oh, yorim qani?

Demang, tarki ishqini qil ixtiyor,
Bu ishda mening ixtiyorim qani?

Firoqingda ko'nglumni qon aylasang,
Sanga bo'lg'ay ul beqarorim qani?

* * *

Shomi hijronin manga ul bevafo ko'rsatmagay,
Hajr shomi asru muhliktur, Xudo ko'rsatmagay!

Va'da aylab vasl, ko'rsatgay necha jonimg'a hajr,
Necha ko'nglumg'a jafo qilg'ay, vafo ko'rsatmagay.

Ul qaro ko'z hajrida tundek qarordi kunduzum,
Yo Rab, andoq kunni ul ko'zi qaro ko'rsatmagay!

Ochmag'ay ko'zini to so'kmakka og'zin ochmag'ay,
Yuzini ko'rsatmagay to yuz jafo ko'rsatmagay.

Ishq istar bo'lsa, Majnun aylagay payravlig'im,
Yo'lni ne bilgay kishi to rahnamo ko'rsatmagay.

Uchqudekdur jon qushi hijronda Bobur ohidin,
Kel pari ta'jil ila jonim havo ko'rsatmagay.

* * *

Yuz ko'rsatib, o'lturursen, ey oy,
Yo'q sen kibi xudnamoyu xudroy.

Qadding «alif»u qoshing erur yo»,
Desam ne ajab agar seni oy?

Ham lola yuzung qoshida berang,
Ham sarv qading borida bepoy.

O'qung yuragimda jo qilibtur,
Tortib yana, o'qni qilma bejoy.

Sendin manga yuz xazor xasrat,
Sendin manga bormu hech parvoy?

Ul yor agar yoshursa yuz, oh,
Ag'yorg'a gar ko'runsa – yuz voy!

Kulmas manga subhi vasl, Bobur,
Har nechaki shomi hajr yig'loy.

* * *

Gahi sog'in, ne bo'ldi, zorlarni,
Unugmag'il burung'i yorlarni.

Seni ko'rmay, yirokdin zor bo'ldim,
Biror yod et yiroqdin zorlarni.

Yuzungdin ayrù men xor, ey azizim,
Kishi guldin ayirmas xorlarni.

Ko'zung bemorimen, mendin yumub ko'z,
Yana og'ritmag'il bemorlarni.

Sanga bir yo'l yetar fikridadurmen,
Unutma bir yo'li afgorlarni.

Sanga ko'nglumni oldurdum, jahonda
Ko'rubmen garchi ko'p dildorlarni.

Sihi qadlarg'a, Bobur, oshiq o'lsang,
Burunroq ko'zlagaysen dorlarni.

* * *

Yo qoshing yanglig' egilgan jismi zorimnimu dey?
Yo sochingdek tiyra bo'lgon ro'zgorimnimu dey?

Kunduz o'lsa, tungacha aytaymu bepoyon g'amim,
Kecha bo'lsa, tongg'a tegru holi zorimnimu dey?

Hajri qotil birla ko'nglum holatinmu sharh etay,
Dardi muhlik ichra joni beqarorimnimu dey?

Telbayu madhushu bexud dema kim qildi seni,
La'li maygun, so'zi mulk, o'zi xumorimnimu dey?

Bobur, ul oyning quyoshdek orazi hijronida
Tongg'a tegru har kecha yulduz sanorimnimu dey?

* * *

Ul ahd ila paymon qani, ey yor, ne bo'ldi?
Ul lutf ila ehson qani, ey yor, ne bo'ldi?

Kettim meni hayron eshigingdin, demading hech:
Ul telbai hayron qani, ey yor, ne bo'ldi?

Yuz ko'rsatibon el ichida lutf etar erding,
Ul lutfi namoyon qani, ey yor, ne bo'ldi?

Sening sari bordi ko'ngul istab topa olmon,
Sening sari borgon qani, ey yor, ne bo'ldi?

Jonimg'a davo so'zung edi, so'zlamading, oh,
Jon dardig'a darmon qani, ey yor, ne bo'ldi?

Mundoqmu edi ahdki, Boburni unuttung,
Ul ahd ila paymon qani, ey yor, ne bo'ldi?

* * *

Zuhd ketti esa, karam qildi,
Ishq keldi-yu, muhtaram qildi.

Ul alif bo'yluq oyning ishqi
Meni olam aro alam qildi.

Ko'ziyu zulfu og'zi furqatida
Falak oxir meni adam qildi.

Ko'nglum o'rtandi har dam ohimdin,
Magar ul yel bu o'tni dam qildi?

Qoshi yolar jafosidin bu charx
Mening otimg'a-o'q raqam qildi.

Changi g'amdin qutulmadi Bobur,
Nechakim, nola zeru bam qildi.

* * *

Ko'rmagay erdim jamoli olamoro koshki,
Bo'lmag'ay erdim bori olamg'a rasvo koshki.

Ishq bog'ining niholi – g'am, bari – hirmon emish,
Qilmag'ay erdim bu gulshanni tamosho koshki.

Qilmag'ay erdi ko'ngul ishqin havas, bal, tilga ham
Kechmagay erdi aningdek lafz aslo koshki.

Qoshi yolar ko'yida umri sharif etguncha sarf,
Qilg'ay erdim masjidu mehrob aro jo koshki.

Ixtiyor et o'zga ish, Boburki, hosil bo'lmag'ay
Ishqu vaslu aysh ila ishratgin illo koshki.

* * *

Yoz bo'ldi-yu, bo'ldi yana jannat kibi yozi,
Xush ul kishikim, aysh ila o'gtay qishu yozi.

Dutora uni ayshu farog'atni berur yod,
Mutribqa quloq tutki, ne der nag'mada sozi.

Chun qiblam erur yor – qilay qoshida sajda,
Nosih so'zini naylay, emas so'zi namozi.

Bu telbayu madhush dilu jong'a ne xushtur,
Gah qahru itobi bila, gah ishvayu nozi.

Tut mug'tanam ul yorni, Boburki, jahonda
Mahmud kim erdi, ne kishi erdi Ayozi?

* * *

Demang o'qini tanimg'a baloi jon keldi,
Hayotsiz badanimg'a o'qi ravon keldi.

Hayot suyini qo'ykim, labidin oldim kom,
Bor, ey Xizrki, manga umri jovidon keldi.

Sipexri ko'yini ko'k evrulur kelib har kun,
Ne yerdurur buki, rafattin osmon keldi.

Xush ulki, bir kishi ko'zum yo'lida erkanda,
«Sevinchi!» – deb yugurub yetsakim: «Falon keldi!»

Firoq aro o'larimda yetishti ul jonon,
Xudog'a shukr qilaykim, o'lar zamon keldi.

Adam yo'lig'a ko'ngul kirdi ishq dog'i bila,
Bu yo'ldin o'tmadi har kimki, benishon keldi.

Farog'at istar esang, bo'l jarida, ey Bobur –
Ki, jonu tang'a g'amu g'ussa xonumon keldi.

* * *

Boshda gar yo'qtur jalolat gavharidin afsare,
Yonima basdur mazallat tufrog'idin bistare.

Kirgali ko'ksum aro ko'nglum ishi kuymakdurur,
Men nechuk kuymayki, ko'ksum ichra bordur axgare.

Sabru hushu aklu dinimni olibtur, naylayin,
Sarvqadde, gulruhye, rayhonxate, nasrinbare.

Kirpidek xanjarin el ko'ksiga ko'rgan zamon,
Ko'zuma har kiprikin, yo Rabki, qilg'il xanjare!

Abrashini yeldurub yetgach yiqildim, do'stlar,
Oxkim, umrum daraxtini yiqitti sarsare.

Ganji husnida ko'rung zulfi bila gulgunasin,
Go'iyo o't soldi har yon ganj uzra ajdare.

Hajr shomidin mening qon yutmog'imni yod eting,
Cheksangiz ul nozanin birla sabuxiy sog'are.

Har nechuktur umrni, Bobur, xush o'tkarmak kerak –
Kim, bu besh kun umr g'amgin bo'lg'ali qilmas gari.

* * *

Bihamdullahki, ul gulda vafodin bor emish bo'ye,
Jafo tarkin qilur ermish yana turki jafojo'ye.

Qadam ranja qilib, boshimg'a kelgaymu debon ul oy,
Tutubmen poyi devori, qilib maskan sari ko'yi.

Soching belingcha-yu, beling dog'i soching kibi borik,
Latofat ichra yo'q farqi bu ikkining sari mo'yi.

Muyassar bo'lsa, bilgilkim, bori olamdin ortuqdur
Kabobiyu mayi nobiyu mahtobiyu mahro'yi.

Eshittim, iltifot aylab demishsen: «Kimdurur Bobur?»
Faqire, nomurode, besarupoe, duogo'ye.

* * *

Yoz fasli, yor vasli, do'stlarning suxbati,
She'r baxsi, ishq dardi, bodaning kayfiyati.

Yoz faslida chog'ir ichmakning o'zga holi bor,
Kimga bu nash'a muyassar bo'lsa, bordur davlati.

Ishq dardini chekib, har kimki topsa vasli yor,
Ul zamon bo'lg'ay unut yuz yilg'i hijron shiddati.

Do'stlarning suxbatida ne xush o'lg'ay baxsi she'r,
To bilingay har kishining tab'i birla holati.

Gar bu uch ishni muvofiq topsang ul uch vaqt ila,
Mundin ortuq bo'lmag'ay, Bobur, jahonning ishrati.

* * *

Shukrilillah, aysh yuzlandi-yu, mehnat qolmadi,
yetti ayyomi visolu shomi furqat qolmadi.

Yuzlanib amnu farog'at, g'ussayu g'am bo'ldi daf',
Ayshu ishrat keldi-yu, ranju mashaqqat qolmadi.

Mehnati hijronki, ondin chok-chok erdi ko'ngul,
Bo'ldi rohatqa mubaddal, ul jarohat qolmadi.

Murtafe' bo'lgonda hijron, kel, tavaqquf qilmakim,
Intizoringni chekarga o'zga toqat qolmadi.

Vaslinga yetkurdi davron oqibat Boburni, shukr,
Emdi davrondin manga aslo shikoyat qolmadi.

* * *

Yana bir ko'z g'amidin xaeta ko'rarmen o'zni,
Yana bir zulfg'a vobasta ko'rarmen o'zni.

Labining xasratida zor toparmen jonni,
Ko'zining furqatida xasta ko'rarmen o'zni.

Ko'zidin ul krshi yo garchi meni soldi yiroq,
Lek, ul oy qoshida payvasta ko'rarmen o'zni.

Zulfi zanjirig'a to bo'ldi ko'ngul vobasta,
Shukr, Bobur kibi vorasta ko'rarmen o'zni.

* * *

Chamanda sarvni o'lturg'uzubturur yurushi,
Qiyomate qo'poribtur ot uzra o'lturushi.

Meni shikastani qistab, qo'ngulni g'uncha qilur,
Qoshini chetmog'i birla tor og'zini burushi.

So'rub g'amimni, taajjub qilib, labin tishlar,
Ne xushturur menga irnini tishlabon so'rushi.

Turar raqib chiroyin tursh qilib doim,
Tili chuchuk sanamim, yaxshidurmu bu turushi?

Ko'rar raqibni doim, xayol etar meni g'ayr,
Ne aylagay anga Boburki, g'ayrdur ko'rushi.

* * *

Habib bo'lsa edi, yo raqib o'lsa edi,
Raqib o'lsa edi, yo habib bo'lsa edi.

Ko'ngulga mehnatu g'am har ne bo'lsa, bo'lsa edi
Ki, yorga qotilib, g'ayrdin qutulsa edi.

Firoq shaxrida bo'lg'uncha, kosh ko'yingda
Tanim so'ngak bo'lubon, so'ngakim o'kulsa edi.

* * *

Ulki, yuz Laylivash oning ishqidin Majnundurur,
Xo'blar sultoni Mirzo Qosimi Arg'undurur.

Tiyrboronidin ul chobukning, ey ko'ngul, ne bok?
Garchi behad tezdur, yuz shukrkim, o'tkundurur.

Zuhd sahrosig'a tushtum ishq yo'lidin ozib,
Boburi gumraxni emdi kim bu yo'lg'a ko'ndurur?

* * *

Keltursa yuz baloni o'shal bevafo manga,
Kelsun agar yuzumni evursam,balo manga.

Netgayman ul rafiq bilakim,qilur base,
Mehru vafo raqibg'a, jabru jafo sanga.

Begona bo'lsa aql meni tilbadin, ne tong,
Chun bo'ldi ul parisifatim oshno manga.

Ohu yoshimdin orta durur za'f, ey tabib,
Bildim yarashmas emdi bu obu havo manga.

Dardim ko'rub muolajada zoe' etma umr,
Kim,jonda dardi ishq durur bedavo manga.

To yor kimni istaru ko'ngliga kim yoqar,
Tashvish bejihat durur oxir sango,manga.

Bobur,bo'lub turur ikki ko'zum yo'lida to'rt,
Kelsa ne bo'ldi qoshima bir-bir mango manga.

* * *

O‘zni , ko‘ngul, aysh bilan tutmoq kerak,
Bizni unutqonni unutmoq kerak.

Ayshu tarab gulbunig‘a suv berib,
G‘ussa niholini qurutmoq kerak.

Tiyra turur zuhd damidin ko‘ngul,
Ishq o‘ti birla yorutmoq kerak.

Har nimag‘a g‘am ema, g‘am ko‘p turur,
Aysh bila o‘zni unutmoq kerak.

Qo‘yma mashaqqat aro, Bobur,ko‘ngul,
O‘zni farog‘at bila tutmoq kerak.

RUBOIYLAR

* * *

Qayg'ungni cheka-cheka qaribdur Bobur,
Rahm aylaki, o'zidin boribdur Bobur.
Noranj yubordi sangakim, bilmagaysen,
Ya'niki, bu nav' sarg'oribdur Bobur.

* * *

Har kimki vafo qilsa, vafo topqisidur,
Har kimki jafo qilsa, jafo topqisidur,
Yaxshi kishi ko'rmagay yomonlig' hargiz,
Har kimki yomon bo'lsa, jazo topqisidur.

* * *

Yod etmas emish kishini mehnatga kishi,
Shod etmas emish ko'ngulni g'urbatga kishi.
Ko'nglum bu g'ariblikta shod o'lmadi hech,
G'urbatga sevunmas emish, albatta, kishi.

* * *

Hijron aro yod etib meni shod ayla,
Mahjur ko'ngulni g'amdin ozod ayla,
Bu xatni aning uchun bitdim munda,
Ko'rgan Soyi xatimni, meni yod ayla.

* * *

Ul xatki, anda seni men yod etgaymen,
Ko'z oqida koshki savod etgaymen,
Kifriklardan anga qalam rost qilib,
Ko'z qarosidin anga midod etgaymen.

* * *

Nomangki tirikligim nishoni erdi,
Har satri hayoti jovidoni erdi,
Har lafzida oshkor yuz xarfi vafo,
Har harfida yuz mehr nihoniy erdi.

* * *

Tuz oh,Zahiriddin Muhammad Bobur,
Yuz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur,
Sarrishtai ayshdin ko'ngulni zinhor
Uz oh, Zahiriddin Muhammad Bobur.

* * *

Sen gulsenu men haqir bulbuldirmen,
Sen shu'lasen,ul shu'lag'a men kuldirmen.
Nisbat yo'qdur,deb ijtinob aylamakim,
Shohmen elga,vale senga quldurmen.

TUYUQLAR

* * *

Vasldin so'z derga yo'q yoro manga,
Hajr aro rahm aylagil, yoro, manga.
O'qung etti ko'p yomon yoro manga,
Marxami lutfung bila yoro manga.

* * *

Ulki, har ko'zi g'azoli Chindurur,
Qoshida payvayeta oning chindurur.
Chunki ko'p yolgon aytti ul manga,
Gar desam yolg'onchi oni chindurur.

* * *

Meni behol aylagan yor oydurur –
Kim, oning vasli menga yoroydurur.
Gar visoli bo'lmasa, ketar yerim
Yo Xuroson, yo Xitoy, yo Roydurur.

* * *

Ishq ahli ishq dardini taning,
Ko'p yomondur, dardi ishqidin taning.
Har necha ko'zum och ersa, ko'z to'yor
Gar ochilsa siymdek nozik taning.

* * *

Mehrkim, ko'kka qilur ohang tong,
Ollida bo'lsa, emas berang tong.
Xoliyu ikki labidek bo'lmag'ay,
Hindu ar keltursa shakkar tang-tang.

* * *

Kel, qilay jonni nisoring, o yorim,
Naqdi jonni bormu sendin oyorim?!
Bo'sa bersang gar tamom og'zing bila,
Kunji og'zingdin oloyin oyorim.

* * *

Sen kibi bir dilraboni bilmanam,
Oshiki sodikki derlar, bil, manam,
Qil tasavvur ko'z yoshimni bir tengiz,
O'zga oshiq ashki yanglig' bilmanam.

* * *

To chiqardi xat uzori pokidin,
Gul yuzi ozurda bo'ldi pokidin.
Istar erdi el burun yuz mehr ila,
Emdi ul yuz mehri ketti pokidin.

* * *

To ko'ngul berdim o'shal qoysorig'a,
Borgonini bilmadim qoy sorig'a.
Do'stlar, yorg'a meni sog'indurung,
Solsangiz nogah quloq qoysorig'a.

* * *

Shah, supuray ostoning yuz ila,
Tiymanakdin necha uray yuz ila,
Ikki yuzluk muddaiydin ne g'amim,
Gar ishim tushsa alardin yuzila?!

* * *

Ne balo biyikturur davlat tog'i,
Ko'yi g'amni ne bilur davlat tog'i.
Himmate tut, dog'i davlat istagil,
Ximmating bo'lsa, bo'lur davlat tog'i.

* * *

Jong'a soldi daf g'urbat norini,
Ko'z yoshim bo'ldi mo'g'ulning norini.
Bu aroda men degandek bo'lmasa,
Ko'zlay Issig'ko'lu andin norini.

* * *

Qaddimni firoq mehnati yo qildi,
Ko'nglum g'amu anduh o'tig'a yoqildi.
Holimni sabog'a aytib erdim, ey gul,
Bilmon, sanga sharh qilmadi yo qildi?!

TO‘RTLIKLAR

* * *

Tutmag‘il, ey gul, ravokim, ishqing ichra har g‘arib,
Yerga bosh qo‘yg‘ay xazon yafrog‘i yanglig‘ sarg‘arib.
Shaxrdin bezor bo‘lsa, ne ajab, bezar kishi,
Ishq aro bemor bo‘lsa, tong emas, bemar g‘arib.

* * *

Yor ko‘b bemehrdur, tole’ base noi’tamid,
Vahki, kun-kundin bo‘lurmen o‘z-o‘zimdin noumid.
Vasl borgondek ko‘nguldin, bordi ilgimdin ko‘ngul,
Ne menga andin xabardur, ne anga mundin navid.

* * *

Kelki, bormay, seni ko‘rmay yuz tuman armon bila,
Maqdamingda naqdi umrum sarf aylay jon bila.
Necha istarsen mening dardimg‘a darmon, ey tabib,
Ishq dardi yaxshi bo‘lg‘aymu ekin darmon bila?

* * *

Necha mehrsizliktin hijron yo‘lig‘a borg‘ay?
Kim bu yo‘ldin, ey ko‘ngul, ul quyoshni qaytarg‘ay?
Hech eshitmayin so‘zni, g‘amga soldilar o‘zni,
Yo ko‘ngulni, yo ko‘zni, – qaysi birisin qarg‘ay?

* * *

Abdussamadi Tarxon, ishrat bila bo'l beg'am,
Abdussamadi Tarxon, ishrat bila bo'l xurram.
El xamdami bo'lg'anda, ishqingda g'amu mehnat,
Abdussamadi Tarxon, ishrat bila bo'l hamdam.

* * *

Xayol etsam ul belni, hol eltadur,
Meni beli sori xayol eltadur.
Qadining xayolin ko'z asrab magar,
Ko'ngul ravzasig'a nihol eltadur?

* * *

Ey xush ulkim, qilsa g'amdin ko'nglini ogoh, ishq,
Aylasa beg'amlig'ining qissasin ko'toh ishq.
Vah, ne kun bo'lg'ayki, qovlab aqlu donish xaylini,
Bo'lsa jon birla ko'ngulning kishvarida shoh ishq.

* * *

Safar azmini qilding, men boraolmay turub qoldim,
Nazar lutfini qilding mendinu men telmurub qoldim.
Aningdek tund surdi xajr raxshin ul qaroko'zluk,
Yiroqtin yuz alam birla qarosini ko'rub qoldim.

* * *

Seni ko'rmaslik ko'ngulga g'am edi, jonimg'a ham,
G'ayrning ko'rmakligi bo'ldi alam uzra alam.
Yo sening ko'rmakligingdin g'ayr bo'lsa erdi daf',
Yo seni ko'rmaydururmen, g'ayrni xam ko'rmasam.

* * *

Qadi furqati meni duto qilur,
Qoshi xajri qomatimni yo qilur,
Necha g'ayrg'a ul oy vafo qilur?
Necha jonima mening jafo qilur?

* * *

G'urbat tug'i yopqon ruhi zardimnimu dey?
Yo hajr chiqargon ohi sardimnimu dey?
Holing nedurur? Bilurmusen dardimni?
Holingai so'raymu, yo'qsa dardimnimu dey?!

* * *

Ishvang bila g'amzangaiyu nozingnimu dey?
Javrung bila so'zunggu gudozingnimu dey?
So'zung, qilig'ing, navozishingmu aytay?
Ovozu usulingniyu sozingaimu dey?

* * *

Ko'zum uyi yuzidin musavvar bo'ldi,
Bu vajh bila ko'ngul munavvar bo'ldi.
Yuz shukrki, Bobur kibi oshiqlikda,
Har neki tilab edim - muyassar bo'ldi.

* * *

Xattingni ko'rub, ko'ngulga hayrat bo'ldi,
She'ring eshitib, jong'a musarrat bo'ldi.
Bu necha mahal tag'oful etting, demagil.
Tole' yo'q ediki, muncha g'aflat bo'ldi.

* * *

Ey payk, borib sano bila qulluq, de!
Yer o'p, dog'i qo'p, ado bila qulluq, de!
Gar yor meni xastani so'rsa zinhor,
Mendin yuqunub, duo bila qulluq, de!

* * *

Nomangki, tirikligim nishoni erdi,
Har satri hayoti jovidoni erdi.
Har lafzida oshkor yuz harfi vafo,
Har harfda yuz mehr nihoni erdi.

* * *

Hajringda bu tun ko'ngulda qayg'u erdi,
Vaslingg'a yetishmadim – jihat bu erdi:
Ohim tutuni birla ko'zumning yoshidin
Yo'l balchiq edi, kecha qarong'u erdi!

* * *

Hajringda, agarchi jong'a bedod erdi,
Sensiz manga yuz fig'onu faryod erdi.
Fikringdin erdi, valek, xursandlig'im,
Zikring bila bu xasta ko'ngul shod erdi.

* * *

Xotirg'a xutur etti bu so'z yongla, axiy,
Aytay senga, sen quloq solib ongla, axiy.
Umrungni bu kun xush kechir ahbob ilakim,
Topilmagusidur ushbu kun tongla, axiy.

* * *

Eshitsa kishi bu sho'ru shevan, ne degay?
Doim bu tariyq ichkuni ko'rgan ne degay?
Dushman so'ziga kirma, eshit do'st so'zin,
Eshitmasa so'zni do'st, dushman ne degay?

* * *

Ishqingda ko'ngul harobdur, men ne qilay?
Hajringda ko'zum purobdur, men ne qilay?
Jismim aro pechutobdur, men ne qilay?
Jonimda ko'p iztirobdur, men ne qilay?

* * *

Shoxim, sanga ma'lum emastur, ne qilay?
Ohim sanga ma'lum emastur, ne qilay?
Men yuzu qoshing dermenu sen – badru hilol,
Mohim, sanga ma'lum emastur, ne qilay?

* * *

Boshimni tufayl ul saromadqa qilay,
Jonimni fido o'shal sihi qadqa qilay.
Bu xasta ko'ngul bila xamida qadni
Ko'zi bila zulfig'a aning sadqa qilay.

* * *

Yetsam sanga, qullug'umni cho'q arz qilay,
Sen yetsangu men desamki, yo'q arz qilay.
Ko'ptur so'zumu mahram emas hech kishi,
Ruhsat etsa, tobug'ungda-o'q arz qilay.

MUNDARIJA

G'azallar 3
Ruboiylar 110
Tuyuqlar 112
To'rtliklar 115

Adabiy badiiy nashr

ZAHIRIDDIN MUHAMMAD
BOBUR

**QARO ZULFUNG
FIROQIDA**

*G'azallar, ruboiylar,
tuyuqlar, to'rtliklar*

Muharrir
S. BADALBOYEVA

Badiiy muharrir
S. MUSAMEDOV

Sahifalovchi
N. MAMADALIYEV

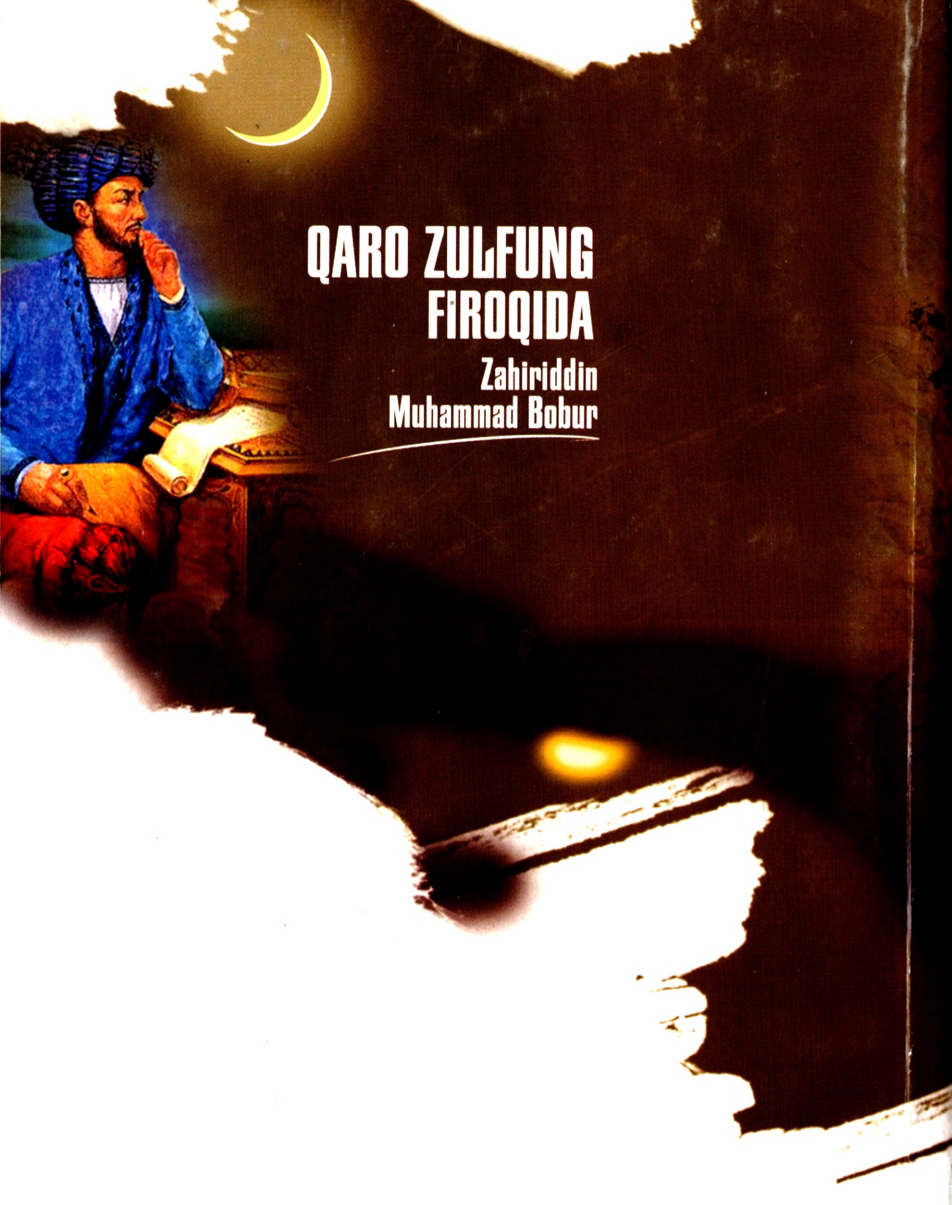
Tex. muharrir
A. G'ULOMOV

Litsenziya raqami: AI № 182. 08.12.2010 da berilgan.
Bichimi 84x108 1 32.
Bosma tobog'i 6,5. Shartli bosma tobog'i 10,92.
Garnitura «PeterburgUz». Ofset qog'ozi.
Adadi 5 000 nusxa. Buyurtma №05.
Bahosi kelishilgan narxda.

«Yoshlar nigohi» xususiy korxonasida tayyorlandi.

Nashriyot manzili:
Toshkent, O qchi ko'chasi, 109-uy.

«ADAD PLYUS» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: 100097, Toshkent, Bunyodkor ko'chasi, 28-uy.



QARO ZULFUNG FIROQIDA

Zahiriddin Muhammad Bobur

ISBN 978-9943-987-70-8